

GAZDASÁGFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

JELENTÉS

A munkavédelmi hatóság 2022. évi ellenőrzési tapasztalatairól

Bevezetés

A munkavédelmi hatóság a 2022. évi ellenőrző tevékenységét a 2022. évi Ellenőrzési Irányelvek, az Országos Hatósági Ellenőrzési Terv és a saját munkatervben meghatározottak figyelembe vételével végezte.

A munkavédelmi hatóság elkötelezett abban, hogy a munkavállalók egészségét és biztonságát, valamint hosszabb távon a munkavégző képességét és életkilátásait veszélyeztető munkakörülmények javuljanak, a munkavédelmi ellenőrzések hatékonyabbá váljanak.

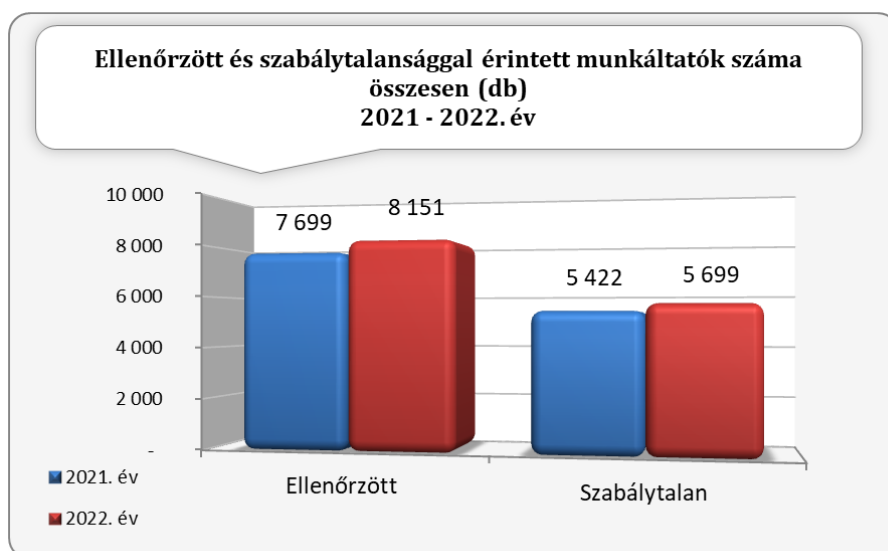
A célkitűzéseknek megfelelően a munkavédelmi szakmai tevékenység az európai jogi aktusok és a hazai szabályozások maradéktalan megtartására és érvényesítésére épült. A szakmai tevékenység tükrözte a megelőzésre irányuló szemléletet, a munkavédelmi hatósági ellenőrzések során megmutatkozott az elkötelezettség a munkavédelem társadalmi hasznossága iránt.

1. MUNKAVÉDELMI ELLENŐRZÉSEK

1.1. Ellenőrzött és szabálytalansággal érintett munkáltatók, illetve munkavállalók

A 2022. évben a munkavédelmi hatósági ellenőrző munka 8 151 munkáltatóra terjedt ki, amelynek során a kormánytisztviselők ellenőrizték az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok betartását.

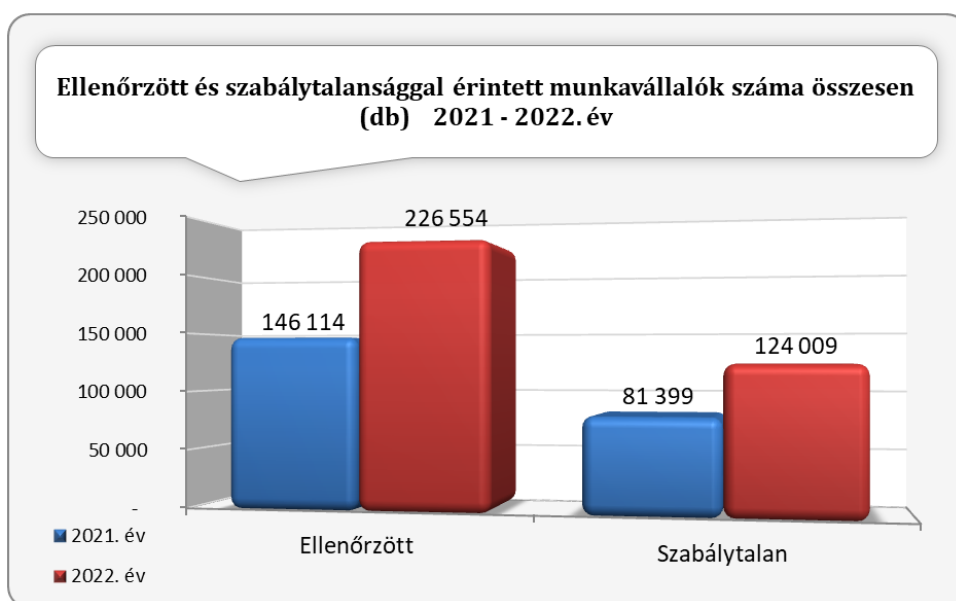
Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkáltatók számát az *1. számú ábra* mutatja.

Az ellenőrzött munkáltatók 69,9%-ánál tapasztaltak munkavédelmi szabálytalanságot, ez az arány 0,5%-kal alacsonyabb a 2021-es év azonos időszakában tapasztaltakhoz képest.

A kormánytisztviselők az ellenőrzések során 226 554 fő munkavállaló munkavégzési körülményeit vizsgálták. Szabálytalanságokat az ellenőrzött munkavállalók 54,7%-ánál (124 009 főnél) tapasztaltak, ez majdnem megegyezik az előző év azonos időszakában tapasztaltakkal (55,7%).

Az ellenőrzött és a szabálytalansággal érintett munkavállalói létszámot a 2. számú ábra mutatja.

A szabálytalan körülmények között foglalkoztatott munkavállalók 27,5%-a volt súlyos szabálytalansággal érintett, ez 34 153 főt érintett

1.2. Az ellenőrzések megoszlása

A munkavédelmi ellenőrzések számában nagyobb arányt képviseltek az olyan ágazatok alá tartozó munkáltatók – mezőgazdaság, feldolgozóipar, gépipar, építőipar – ahol a munkavállalók egészségének, biztonságának veszélyeztetése gyakoribb és a veszélyeztetések mértéke is súlyosabb. A kiemelt ágazatok ellenőrzéseinek számát és az összes ellenőrzéshez viszonyított arányát az 1. számú táblázat mutatja.

1. számú táblázat

Kiemelt ágazat 2022. I. félév	Ellenőrzések száma (db)
Mezőgazdaság	224
Feldolgozóipar (kivéve: gépipar)	1 396
Gépipar	691
Építőipar	2 777
Bányászat	8
Egészségügyi, szociális ellátás	255
Kiemelt ágazat összesen	5 351
Ellenőrzött munkáltatók száma összesen	8 151
Százalék (kiemelt ágazat / összesen ellenőrzött munkáltatók száma)	65,65

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) előírása alapján a bányászati ágazatra vonatkozóan a munkaegészségügyi követelmények teljesítésének vizsgálata tartozik a munkavédelmi hatóság hatáskörébe.

A munkavédelmi hatóság a 8 151 munkáltató ellenőrzése során 13 818 látogatást folytatott le.

A látogatások számát a látogatások főbb okai szerinti bontásban a 2. számú táblázat tartalmazza.

2. számú táblázat

Látogatások oka	Látogatások száma
Terv szerinti	6 589
Célvizsgálat	2 521
Balesetvizsgálat	1 254
Közérdekű bejelentés	1 240
Terv szerinti, utóellenőrzéssel	820
Foglalkozási megbetegedés (mérgezés) kivizsgálása	552
Előre nem tervezett	296
Előzetes értesítés alapján történt átfogó ellenőrzés	164
Felkérésre végzett ellenőrzés	115
Panaszvizsgálat	118
Egyéb	149
Összesen	13 818

Látogatásra legtöbbször terv szerinti ellenőrzés alapján került sor (az összes látogatás 47,7%-a).

Célvizsgálatokkal kapcsolatban történt a látogatások 18,2%-a.

A munkavédelmi hatóságokhoz beérkező munkabaleseti jegyzőkönyvek felülvizsgálata során szerzett tapasztalatok, illetve a munkavállalók kérelme alapján balesetvizsgálatra az ellenőrzések 9,1%-ában került sor.

Az állampolgárok többször (9%) tettek bejelentést, az egészséget és biztonságot veszélyeztető munkakörülmények miatt.

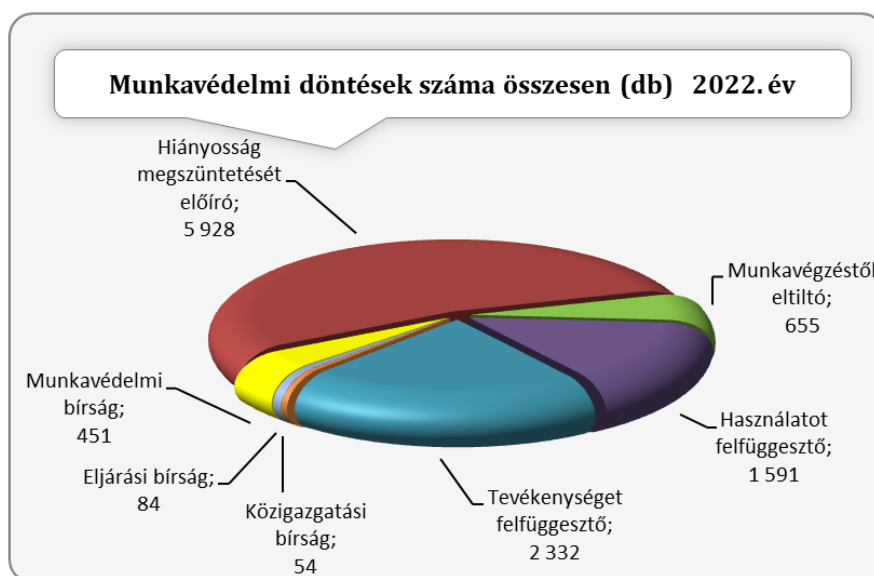
1.3. Az ellenőrzések során hozott döntések

Az ellenőrzések eredményeként összesen 11 095 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

A kiadmányozott közigazgatási döntések közül a 3. számú ábra szerinti megoszlásban az azonnali intézkedést tartalmazó végzés és a hiányosság megszüntetésre kötelező határozatok száma a meghatározó.

Az azonnali intézkedés 4 578 db döntésben, közvetlen balesetveszéllyel járó helyzetek kapcsán történt, emellett 5 928 db hiányosság megszüntetését előíró határozat került kiadmányozásra.

3. számú ábra

2022. évben a szankcionálás során 451 esetben a munkáltatókkal szemben munkavédelmi bírságot, 54 esetben természetes személyekkel szemben közigazgatási bírságot, valamint 84 esetben eljárási bírságot alkalmaztak a kormánytisztviselők (munkavédelmi bírság 234 590 200 Ft, közigazgatási bírság 2 245 000 Ft, helyszíni bírság 3 246 000 Ft és eljárási bírság 10 025 000 Ft összegben).

Szabálytalan munkavégzés miatt 189 munkavállalóval szemben szabtak ki helyszíni bírságot, összesen 3 245 000 Ft összegben.

Az érdemi munkavédelmi döntések 5,3%-a vont maga után pénzbeli szankciót (munkavédelmi, eljárási, illetve közigazgatási bírság).

A közigazgatási döntésekben összesen 45 681 intézkedésre került sor. E döntésekben foglalt intézkedések közül 12 925 munkabiztonsági jellegű, 3 916 intézkedés munkaegészségügyi és 28 839 intézkedés munkavédelmi¹ tárgyú volt.

Az összes intézkedésen belül a munkaegészségügyi intézkedések aránya 8,6%-ot, a munkabiztonsági intézkedések aránya 28,3%-ot tett ki, míg a legmagasabb arányt a munkavédelmi intézkedések képviselték 61,1%-kal.

A kormánytisztviselők ellenőrző munkájában érvényesült a munkavédelem komplex szemlélete.

1.4. Utóellenőrzések

A munkavédelmi hatósági intézkedések hatékonyságának egyik mutatója, hogy a munkáltatók milyen arányban hajtják végre a döntéseiket. 2022. évben a munkavédelmi hatóságok 635 munkáltatónál végeztek utóellenőrzést, ami az ellenőrzött munkáltatók 7,8%-át érintette.

Az utóellenőrzések tapasztalata szerint a munkavédelmi hatósági intézkedéseket az 635-ből 70 munkáltatónál nem hajtották végre.

Az intézkedések végrehajtásának elmaradása miatt kiszabott eljárási bírságok összege 2022. évben a már említett 10 025 000 Ft volt.

2. KIEMELT SZAKMAI CÉLOK ELLENŐRZÉSÉRE VONATKOZÓ TAPASZTALATOK

A közigazgatási döntésekben foglalt intézkedések szakmai tartalma szerint a leggyakoribb intézkedéseket a 3. számú táblázatban nagyságrendi sorrendben bemutatott munkáltatói mulasztások miatt kellett meghozni.

¹ munkavédelmi intézkedés: olyan intézkedések köre, amelyek mind a két szakterületet (munkabiztonság és munkaegészségügy) egyaránt érintik, pl.: kockázatértékelés, egyéni védőeszközökkel kapcsolatos intézkedések, stb.

Leggyakoribb intézkedések		Összesen	Arány az összeshez
1	Be- és leesési veszély	2 798	6,1%
2	Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb..)	2 744	6,0%
3	Létesítmények érintésvédelme	2 274	5,0%
4	Munkavédelmi ismeretek hiánya	2 113	4,6%
5	Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése	1 788	3,9%
6	Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése	1 692	3,7%
7	Munkaeszköz nem megfelelő állapota, karbantartás hiánya	1 241	2,7%
8	Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése	1 240	2,7%
9	Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószekrény is)	1 213	2,7%
10	Egyéni védőeszköz juttatási rend szabályozásának hiánya	1 193	2,6%
11	Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása	1 011	2,2%
12	Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya	999	2,2%
13	Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése	920	2,0%
14	Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése	814	1,8%
15	Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota	813	1,8%
	Egyéb munkavédelmi összes intézkedés	22 828	50,0%
Összesen		45681	100%

A 15 leggyakoribb intézkedést figyelembe véve összességében a legtöbb intézkedés a nem megfelelő munkaeszközök (8,7%) miatt történt (2. és 7. számú intézkedések).

A második legtöbb intézkedést a villamosbiztonsági hiányosságokkal (7,6%) kapcsolatban tették a kormánytisztviselők (3. és 9. számú intézkedések).

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos intézkedések az összes intézkedés 6,6%-át tették ki (5. és 8. számú intézkedések).

Ezután a „Be- és leesési veszély” miatt született intézkedések következnek, ami az összes intézkedés 6,1%-a.

Az egyéni védőeszközök használatával kapcsolatban az összes intézkedés 4,8%-ában történt intézkedés (10. és 11. számú intézkedések).

Az összes intézkedés 4,6%-át a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” okán hozták a kormánytisztviselők.

A 6. legtöbb intézkedést az „Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése” miatt hozták a kormánytisztviselők. Az intézkedések viszonylag magas számát az első félév folyamán az anyagmozgatás területén lefolytatott országos célvizsgálat is indokolja.

Hasonló arányban tártak fel hiányosságokat a kormánytisztviselők az „Figyelmeztető-, és funkció jelölések hiánya” (2,2%), az „Alkalmassági vizsgálatok rendjét érintő előírások megszegése”(2%), az *Elsősegélynyújtás megszervezésének, elsősegélyhelyek kialakításának, felszerelésének, jelölésének szabályai megszegése*”, és az „Biztonsági és egészségvédelmi jelek hiánya, állapota” (1,8%) miatt.

2.1. Kiemelt intézkedések

A kiemelt érdemi intézkedések a munkavállalók életét, testi épségét, egészségét jelentősen veszélyeztető munkáltatói szabályszegésekre utalnak.

Az összes intézkedés (45 681) 53,4%-a tartozott a kiemelt intézkedések (24 378) körébe.

A tárgyidőszakban a kiemelt érdemi munkavédelmi intézkedések száma 13 516, a kiemelt érdemi munkabiztonsági intézkedések száma 9 850, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések száma pedig 1 012 volt.

2.1.1. Kiemelt munkavédelmi intézkedések

Az összesen 28 839 munkavédelmi intézkedés közül a kiemelt munkavédelmi intézkedések száma 13 516, ami az összes intézkedés 29,6%-a.

A kiemelt munkavédelmi intézkedések megoszlását a 4. számú ábra mutatja.

4. számú ábra

A kiemelt munkavédelmi intézkedések közül összességében a leggyakrabban a veszélyes anyagokkal² (ideértve a veszélyes keverékeket is) végzett tevékenységgel kapcsolatban történt (22,4%).

Másodikként a „Munkavédelmi ismeretek hiánya” (15,6%), valamint az emelőgépekkel³ kapcsolatos szabálytalanságok (14,5%) miatt intézkedtek leggyakrabban a kormánytisztviselők.

² Veszélyes anyagok alkalmazásából eredő kockázatok becslésével, értékelésével kapcsolatos szabályok megszegése: 13,2%; Veszélyes vegyi anyagok tárolására, szállítására, feldolgozására, gyártására vonatkozó szabályok megszegése: 9,2%

³ Emelőgép üzemeltetési szabályainak megszegése 12,5%; Emelőgép létesítés, üzembe helyezés szabályainak megszegése 2,0%

A harmadik leggyakoribb intézkedés az egyéni védőeszközök⁴ miatt történt (13,3%).

A munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatok hiánya⁵ miatt hozott intézkedések az összes kiemelt munkavédelmi intézkedés 10%-a.

A kockázatértékeléssel⁶ kapcsolatos hiányosságok okán tett intézkedések, az összes intézkedés 8,6%-át teszi ki.

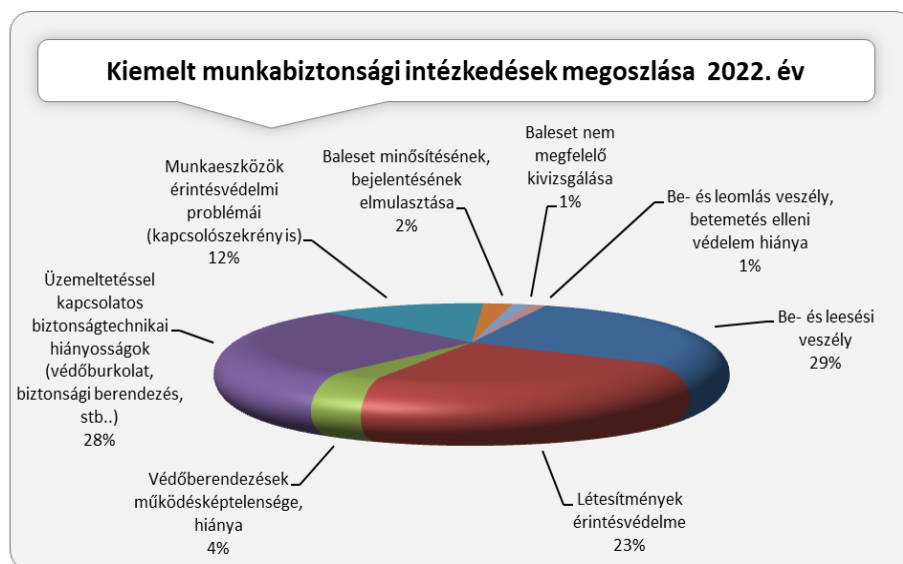
Ezután a „Szállítással, rakodással, anyagmozgatással kapcsolatos szabályok megszegése” miatti intézkedések következnek 5,7%.

Az ilyen intézkedések és az emelőgépekkel kapcsolatos intézkedések magas arányát az anyagmozgatással kapcsolatban lefolytatott országos célvizsgálat indokolja.

2.1.2. Kiemelt munkabiztonsági intézkedések

A kiemelt munkabiztonsági intézkedések megoszlását az 5. számú ábra mutatja.

5. számú ábra

A 12 925 munkabiztonsági intézkedés közül a kiemelt munkabiztonsági intézkedések száma 9 850, ami az összes intézkedés 21,6%-a.

2022. év során a kiemelt munkabiztonsági intézkedések közül leggyakrabban nem megfelelő munkaeszközök⁷ használata (31,5%) miatt kellett intézkednie a kormánytisztviselőknek.

Ezután a sorban a „Be-és leesés veszély” miatti történt intézkedések következnek (28,4%).

⁴ Egyéni védőeszköz használatának elmulasztása 7,5%; Egyéni védőeszköz biztosításának hiánya 4,3%; Egyéni védőeszköz ártalmassága vagy konstrukciós hibája 1,5%

⁵ Érvényes előzetes munkaköri alkalmassági vélemény hiánya: 5,8%; Érvényes időszakos munkaköri alkalmassági vélemény hiánya: 4,2%

⁶ Kockázatértékelés hiánya veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél (I. veszélyességi osztály): 4,9%; Tartalmilag rossz vagy hiányos kockázatértékelés veszélyes munkafolyamatoknál, technológiánál, munkaeszköznél, tevékenységnél: 3,7%

⁷ Üzemeltetéssel kapcsolatos biztonságtechnikai hiányosságok (védőburkolat, biztonsági berendezés, stb.): 27,9%; Védőberendezések működésképtelensége, hiánya: 3,6%

A harmadik leggyakoribb intézkedési körben a villamosbiztonsági hiányosságok⁸ 25,4% miatt történt intézkedés.

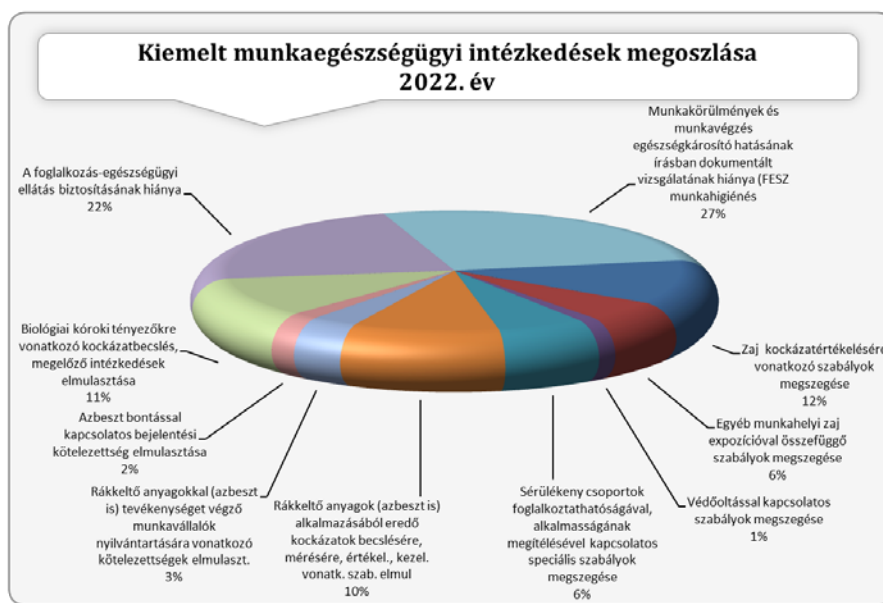
A munkabalesetek nem megfelelő kivizsgálása⁹, illetve a bejelentésének elmulasztása okán tett intézkedések aránya 3,6% volt.

2.1.3. Kiemelt munkaegészségügyi intézkedések

A 3 916 munkaegészségügyi intézkedés közül a kiemelt munkaegészségügyi intézkedések száma 1 012, ami az összes intézkedés 2,2%-a.

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések megoszlását a 6. számú ábra mutatja.

6. számú ábra

A kiemelt munkaegészségügyi intézkedések közül leggyakrabban a „Munkakörülmények és a munkavégzés egészségkárosító hatásának írásban dokumentált vizsgálatának hiánya”-val (27,2%) kapcsolatban intézkedtek a kormánytisztviselők, mivel a munkáltatók nem kérték fel a foglalkozás-egészségügyi szolgálatot a munkahigiénés szemle („üzemhigiénés vizsgálat”) lefolytatásához. A munkahigiénés szemle a foglalkozás-egészségügyi szolgálatok által elvégzendő, az egészségkárosító kockázatok értékelésére és kezelésére (csökkentésére) szolgáló helyzetfelmérés, amelynek eredményeképpen kezdeményezhető a megelőző intézkedések bevezetése, módosítása vagy hatékonyságuk javítása. A helyszíni megállapítások függvényében szükség szerint kiegészülhet a munkahelyi kóroki tényezőkkel (pl. zaj-, rezgésterhelés, munkahelyi légszennyező anyagok, hőexpozíció) kapcsolatos, expozíció mérésre irányuló műszeres vizsgálatokkal.

A kormánytisztviselők még mindig találkoztak olyan munkáltatóval, aki nem biztosította a munkavállalói részére a foglalkozás-egészségügyi ellátást, a kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedések 22,1%-a a foglalkozás-egészségügyi ellátás biztosítására irányult. Ez volt a második leggyakoribb intézkedésre okot adó hiányosság.

⁸ Létesítmények érintésvédelme: 23,1%; Munkaeszközök érintésvédelmi problémái (kapcsolószerkevény is): 12,3%

⁹ Baleset minősítésének, bejelentésének elmulasztása: 2,2%; Baleset nem megfelelő kivizsgálása: 1,4%;

A harmadik legtöbb intézkedést a munkahelyi zajexpozícióval (összesen¹⁰: 17,4%) kapcsolatos intézkedések következnek. A munkahelyi zajexpozícióval kapcsolatos intézkedéseknek a halláskárosodás megelőzésében, illetve a hallószerven kívüli (pl. pszichés, vegetatív idegrendszeri) – munkabalesetek bekövetkezésének kockázatát is növelő – hatások csökkentésében van kiemelt szerepe.

Gyakorisági sorrendben ezután a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagokkal (összesen¹¹: 15,3%) kapcsolatban hozták.

Becslések szerint¹² a rosszindulatú daganatos megbetegedések tekinthetők a foglalkozással összefüggő halálesetek elsődleges okának az Európai Unióban, ezért a munkahelyi rákkeltő anyagokkal kapcsolatos szabálytalanságok feltárása és a megszüntetésük érdekében hozott hatósági intézkedések kiemelt jelentőséggel bírnak a megelőzésükben. A klinikailag észlelhető daganatos megbetegedés megjelenéséig gyakran 10-50 év telik el, ezért a munkáltató és a munkavállaló is hajlamos alulbecsülni ez ilyen anyagokkal végzett tevékenységek veszélyességét, a jogszabály által előírtak betartásának fontosságát. A rákkeltővel tevékenységet végző munkavállalókról vezetendő expozíciós nyilvántartás vezetésének pedig az esetlegesen később bekövetkező daganatos megbetegedések rekonstruálásában lehet kulcsfontosságú szerepe.

A biológiai kóroki tényezők vonatkozásában hozott intézkedések az összes kiemelt munkaegészségügyi intézkedésnek összesen¹³: 12,0%-át teszik ki. A biológiai kóroki tényezőkkel kapcsolatos szabálytalanságok feltárására kiemelt figyelmet kell fordítani, tekintettel arra, hogy az utóbbi években a mikroorganizmusok (vírusok, baktériumok, gombák, paraziták stb.) által okozott egészségkárosodások az évenként bejelentett, kivizsgált és elfogadott (regisztrált) foglalkozási megbetegedések számottevő arányát adták. A klímaváltozás hatásaival összefüggésben az ún. vektorok (állati közvetítők, pl. rovarok, rágcsálók) által terjesztett fertőző megbetegedések (zoonózisok) veszélye is növekedhet.

Számos intézkedés történt a kiemelt védelemre szoruló sérülékeny munkavállalói csoportok (fiatalkorúak, várandós, nemrégén szült, anyatejet adó nők és szoptató anyák, idősödők, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási körülményeinek vizsgálata során hozott kötelezések az összes kiemelt érdemi munkaegészségügyi intézkedés 6,1%-át teszik ki.

Ennek vizsgálata az előzőekben már említett az anyagmozgatással kapcsolatban lefolytatott országos célvizsgálat egyik fő szempontja volt.

3. SÚLYOS JOGSÉRTÉSEK

Továbbra is jellemző volt, hogy az építőiparban a mélyépítési, közműépítési földmunkáknál, sok esetben elmaradt a munkagödrök illetve a munkaárkok dúcolása.

¹⁰ Zaj kockázatértékelésére vonatkozó szabályok megszegése: 12,0%; Egyéb munkahelyi zaj expozícióval összefüggő szabályok megszegése: 5,4%.

¹¹ Rákkeltő anyagok (azbeszt is) alkalmazásából eredő kockázatok becslésére, mérésére, értékelésére, kezelésére vonatkozó szabályok elmulasztása: 10,2%; Rákkeltő anyagokkal (azbeszt is) tevékenységet végző munkavállalók nyilvántartására vonatkozó kötelezettségek elmulasztása: 3,3%; Azbesztbontással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása: 1,8%.

¹² Az Európai Bizottság közleménye: Biztonságosabb és egészségesebb munkahely mindenkinek – Az Európai Unió munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra irányuló jogszabályainak és politikájának modernizálása, COM (2017) 12

¹³ Biológiai kóroki tényezőkre vonatkozó kockázatbecslés, megelőző intézkedések elmulasztása: 10,8%; Védőoltással kapcsolatos szabályok megszegése: 1,2%

Jellemző szabálytalanság a szakadólap megterhelése a kitermelt földdel, miközben a közúti járműforgalom közvetlenül a munkagödör mellett halad, megnövelve ezzel a föld beomlásának veszélyét. Változatlanul problémát jelentett a munkagödrök, munkaárkok elkerítésének hiánya.

A magasban végzett munkáknál a leesés elleni megfelelő kollektív műszaki védelem kialakításának hiánya, a leesés elleni védelemül szolgáló egyéni védőeszköz munkáltató általi biztosításának, vagy a munkavállaló részéről történő használatának elmulasztása.

A feldolgozóipar, gépipar, illetve a mezőgazdaság területén használt gépek, berendezések gyakran idéztek elő súlyos baleseteket a veszélyes tér lehatárolására szolgáló védőburkolatok, biztonsági berendezések hiánya, illetve azok használatának kiiktatása, elmulasztása miatt.

Villamos berendezések esetében a közvetlen illetve közvetett érintés elleni védelemmel kapcsolatos hiányosság volt a leggyakoribb veszélyeztetés. A villamos berendezések védőburkolatainak nem megfelelő rögzítése, a villamos vezetékek mechanikai hatás elleni védelmének elmulasztása számos munkaterületen előfordult.

A gépkezelői jogosultság hiányában (nem megfelelő képesítés miatt) történő munkavégzés legtöbbször az anyagmozgatással, raktározással kapcsolatban merült fel (emelőgépek, targoncák jogosulatlan használata).

A munkaegészségügyi súlyos veszélyeztetések között vezető helyet foglalt el az előzetes-, illetve az időszakos munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok elmulasztása; a veszélyes anyagokkal/keverékekkel történő munkavégzés megfelelő védelmet nyújtó egyéni védőeszköz biztosításának hiányában; továbbá a felső beavatkozási határértéket meghaladó zajexpozícióban végzett tevékenység hallásvédő eszköz biztosítása, illetve használata nélkül.

4. PANASZOK, KÖZÉRDEKŰ BEJELENTÉSEK VIZSGÁLATA

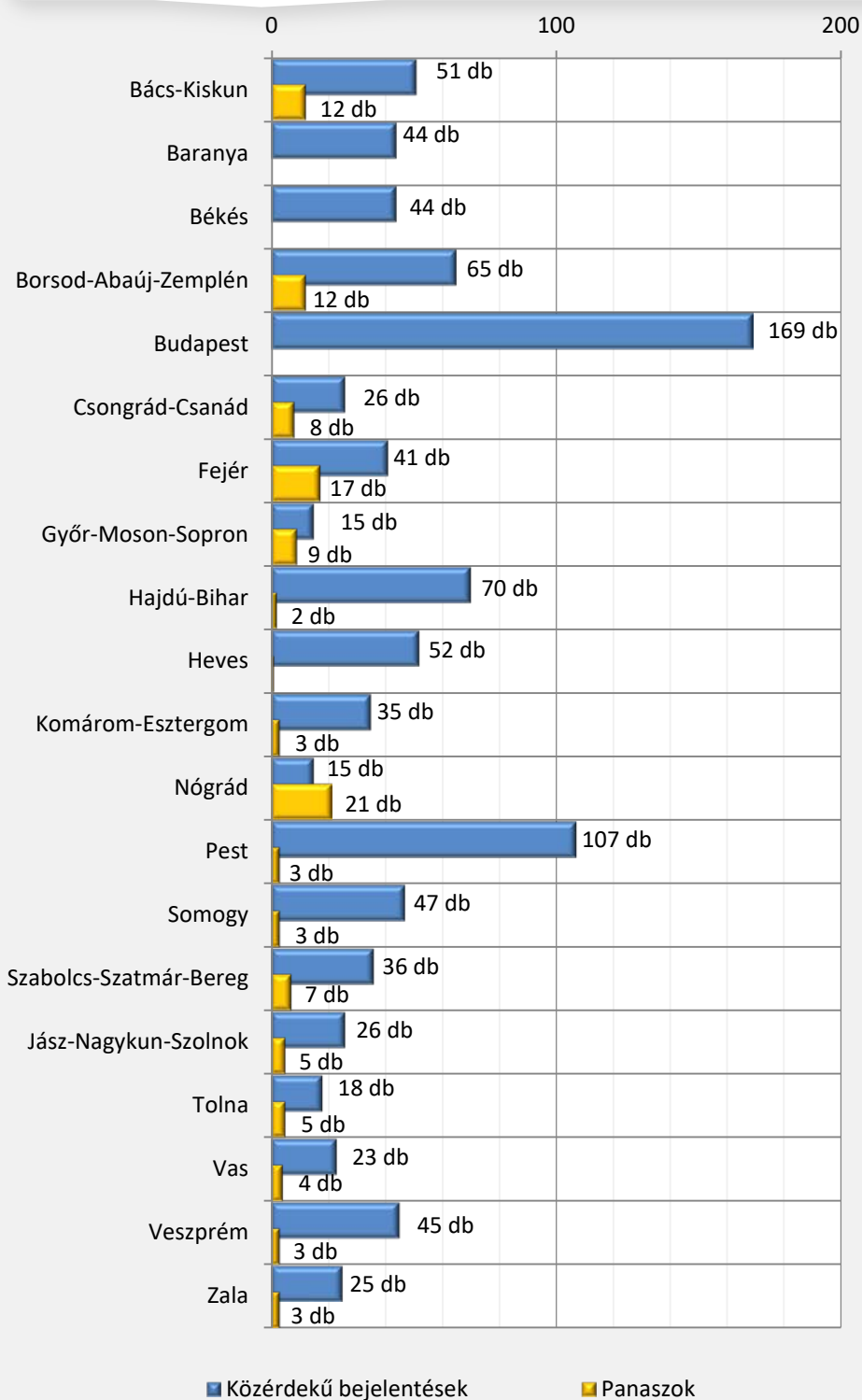
A munkavédelmi hatóságokhoz 2022. évben országosan **összesen 954 db közérdekű bejelentés és 118 db panasz** érkezett.

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján 2022. évben közérdekű bejelentések és panaszok számát, megoszlását a *7. számú ábra* mutatja

A Nógrád megyei munkavédelmi hatósághoz beérkezett kiemelkedően magas, 21 db panaszbejelentés többségében a bejelentést tevő munkavállaló sérelmezte, hogy a munkahelyi koronavírusos megbetegedését nem jelentette be az észlelő orvos.

A munkavédelmi hatóság a szükséges intézkedéseket megtette. Az észlelő orvost tájékoztatták a bejelentési kötelezettségéről, adott esetben a panaszt továbbították az NNK-hoz vizsgálat és bejelentés céljából.

**A munkavédelmi hatóságokhoz beérkezett
közérdekű bejelentések és panaszok megoszlása megyénként
2022. évben**

4.1. A közérdekű bejelentések és panaszok témakör szerinti megoszlása

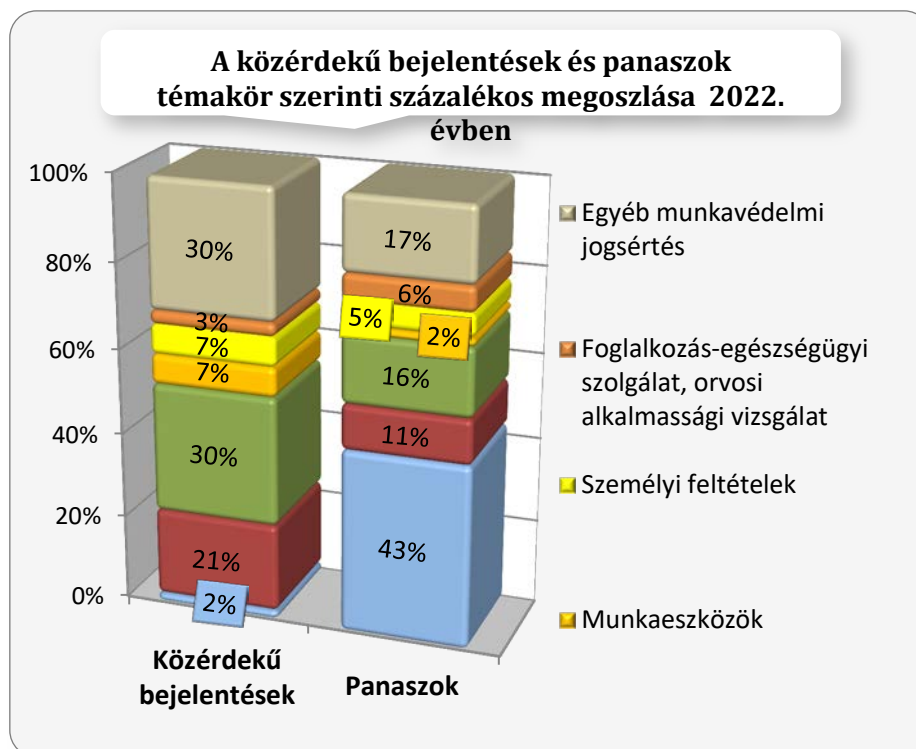
Az „egyéb munkavédelmi jogsértés” számadatait figyelembe nem véve a legtöbb **közérdekű bejelentés** (372 db) a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés, valamint munkaszervezés témakörében érkezett, majd ezt követik az egyéni védőeszközökkel (255 db) és a munkaeszközökkel (86 db) kapcsolatos bejelentések.

A beérkezett **panaszok** tartalmát vizsgálva megállapítható, hogy a legtöbb panasz – a közérdekű bejelentésektől eltérően – a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben (65 db) érkezett, azután a munkahely kialakítása, a munkavégzés körülményei, az általános higiénés kérdés, munkaszervezés (24 db), és az egyéni védőeszközökkel (16 db) kapcsolatos témakörben érkezett.

A 8. ábrán látható, hogy a balesetek, foglalkozási megbetegedés témakörben sokkal több panasz érkezett, mint közérdekű bejelentés.

Ennek oka, hogy leggyakrabban a balesetet szenvedett vagy a foglalkozási betegséggel érintett munkavállaló élt panasszal, mert a munkáltatónak a munkabaleset bejelentésével, kivizsgálásával kapcsolatos intézkedését vagy mulasztását, továbbá a foglalkozási megbetegedés, ill. fokozott expozíciós eset bejelentésének elmaradását sérelmezte.

8. számú ábra

4.2. A bejelentésekkel érintett jellemző gazdasági ágazatok

A munkavédelmi hatóságok jelentései alapján megállapítható volt, hogy a beérkezett közérdekű bejelentések és panaszok a gazdaság legkülönbözőbb ágazatait érintették. 2022. évben a bejelentések többsége az építőipari, a feldolgozóipari és a kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódott.

Érkeztek még bejelentések például a mezőgazdasággal, a szállítás-raktározással, a gépiparral összefüggésben.

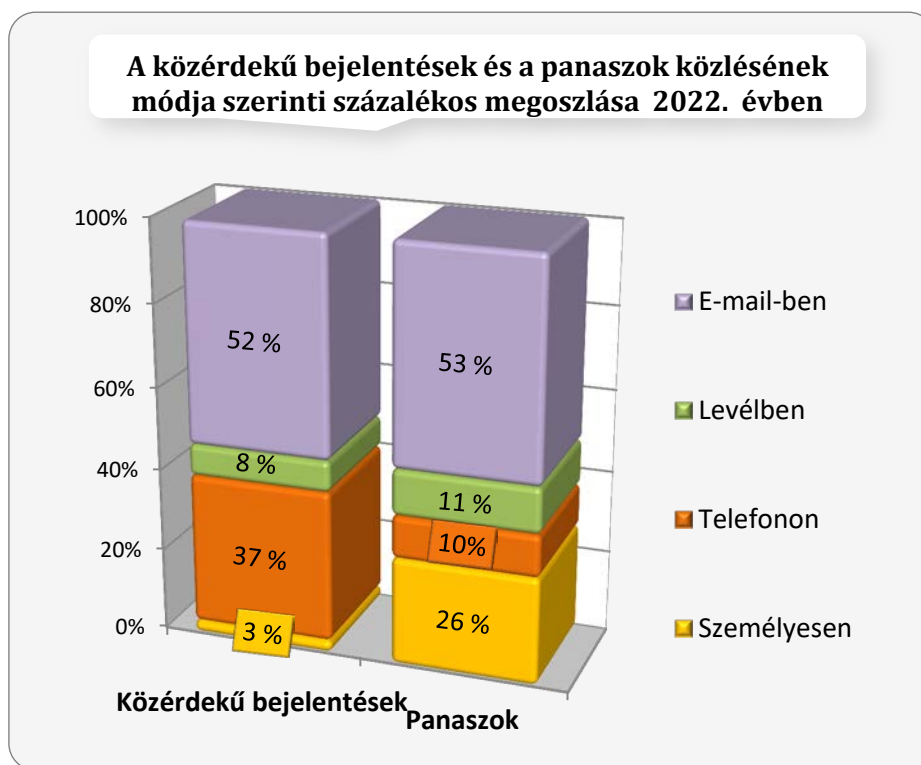
4.3. A közérdekű bejelentések és panaszok közlésének módja

A közérdekű bejelentések, panaszok közlésmódjának százalékos megoszlását a 9. ábra mutatja.

A közérdekű bejelentéseket leggyakrabban elektronikus levélben (52%), vagy telefonon (37%), illetve levélben (8%), ritkábban személyesen (3%) tették meg.

A panaszokat leginkább elektronikus levélben (53%), vagy személyesen (26%), illetve levélben (11%), ritkábban telefonon (10%) közölték.

9. számú ábra

4.4. A bejelentő személye

A vizsgált időszakban továbbra is jellemző volt, hogy a közérdekű bejelentéseket, panaszokat magánszemélyek nyújtották be (92,0%). Áttétellel érkeztek bejelentések a munkavédelmi hatóságokhoz a társhatóságoktól (5,2%), a kormányhivataloktól (1,8%), a TIM Munkavédelmi Irányítási Főosztályától (0,8%) és az alapvető jogok biztosától (0,2%).

A jelentési időszakban beküldött összesen 1 072 db bejelentésből jelentős számú, 255 db (23,8%) névtelen volt.

A névtelen bejelentések kivizsgálásától nem lehetett eltekinteni, mert nagy számban megalapozottak voltak és valós munkavédelmi problémákat vetettek fel.

4.5. A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok

A közérdekű bejelentések, panaszok alapján indult vizsgálatok jellemzése, különösen a bejelentések megalapozottsága vagy annak hiánya, illetve a bejelentés eredménytelen kivizsgálásának okai alapján.

4.5.1. Megalapozottság, irányultság, az eredménytelen kivizsgálások okai

A közérdekű bejelentések és panaszok megalapozottságát vizsgálva elmondható, hogy a megkeresések általában csak részben voltak megalapozottak. A teljes mértékben megalapozott bejelentés, illetve a teljesen megalapozatlan kevésbé volt jellemző.

Az ellenőrzések során az esetek többségében találtak más, a bejelentésben nem jelzett munkavédelmi hiányosságot, szabálytalanságot is melyre intézkedést tettek a munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselők.

A megalapozatlan bejelentések hátterében általában valamilyen egyéni munkavállalói sérelem (pl. munkaviszony megszüntetése) állt. Ezek a bejelentések jellemzően névtelenül, elektronikus úton vagy levélben érkeztek.

A bejelentett esetekben az eredménytelen kivizsgálások okai általában a következők voltak:

- nem volt munkavégzés a bejelentésben megnevezett munkaterületen;
- a névtelen bejelentésekben gyakran nem nevezték meg a munkáltatót, illetve a munkavégzés helyét;
- a munkavédelmi hatóságnak nem volt hatásköre eljárni (pl. nem volt szervezett munkavégzés).

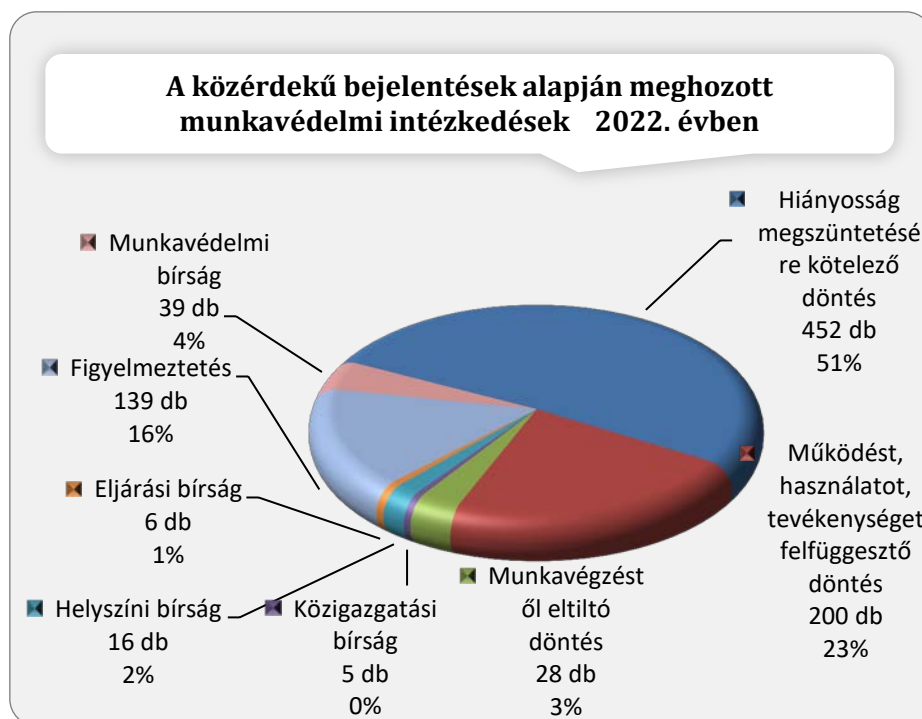
4.5.2. Intézkedések

A közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult eljárások eredményeként 2022. évben összesen 944 db munkavédelmi döntés került kiadmányozásra.

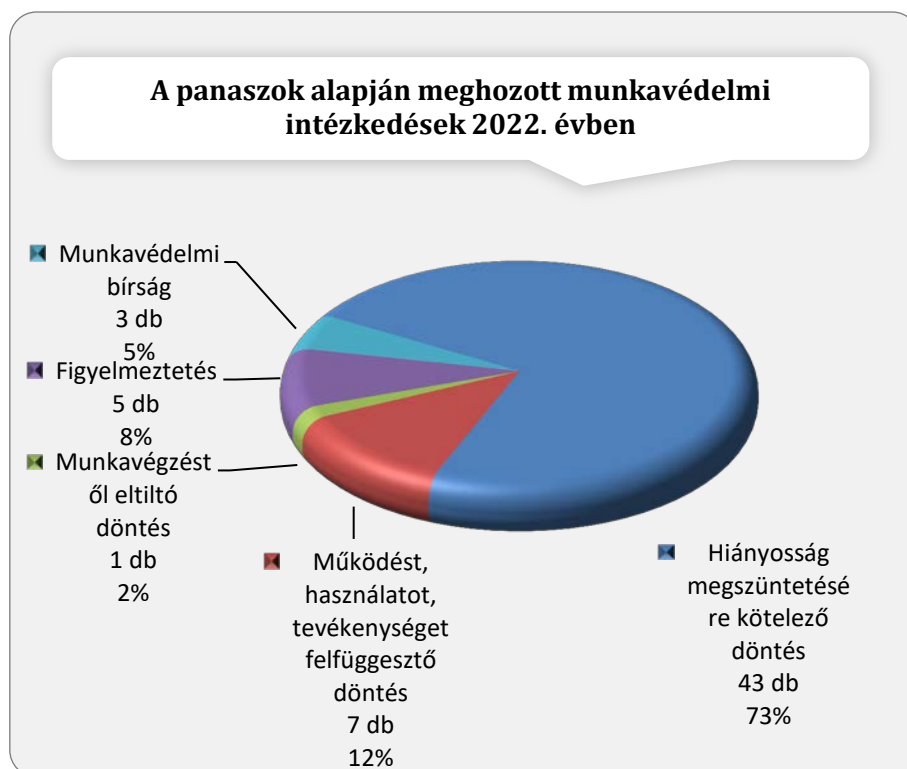
Az azonnali intézkedést fogatosító 207 db határozathoz és a hiányosság megszüntetését előíró 495 db határozathoz képest mindössze 42 esetben került sor munkavédelmi bírság kiszabására.

Figyelmeztetést összesen 144 esetben alkalmaztak a területi munkavédelmi hatóságok. Az érdemi munkavédelmi határozatoknak mindösszesen csak az 5,6%-a volt a pénzbírságot kiszabó.

A közérdekű bejelentések, ill. a panaszok nyomán indult munkavédelmi eljárásokban meghozott intézkedések megoszlását a 10. és a 11. ábra mutatja.

11. számú ábra

2022. évben a közérdekű bejelentésekre és panaszokra indult munkavédelmi eljárások során összesen 20 132 900 Ft munkavédelmi bírságot szabtak ki a munkavédelmi hatóságok. Eljárási bírságot hat esetben róttak ki, összesen 630 000 Ft értékben, közigazgatási bírságot öt esetben alkalmaztak, összesen 60 000 Ft értékben, helyszíni bírságot 16 esetben szabtak ki 170 000 Ft értékben.

5. FŐMUNKAI DÖN KÍVÜL VÉGZETT ELLENŐRZÉSEK

2022. évben, főmunkaidőn kívül 205 munkáltatónál végeztek a munkavédelmi hatóságok ellenőrzéseket. Ezeknek az ellenőrzéseknek a döntő többsége munkabaleset kivizsgálása érdekében történt, más esetben társhatóság felkérésére tartottak ilyen ellenőrzéseket.

6. MUNKABALESETEK, FOGLALKOZÁSI MEGBETEGEDÉSEK, FOKOZOTT EXPOZÍCIÓS ESETEK

6.1. Munkabalesetek

Az Mvt. 64. § (5) bekezdése, valamint az Mvt. végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 7. § (1) bekezdés szerint a munkáltató a súlyos munkabalesetet köteles azonnal bejelenteni a baleset helyszíne szerint illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A munkavédelmi hatóságra történő bejelentés a munkáltatók kötelezettsége, melynek az esetek többségében eleget is tettek.

Előfordult azonban, hogy – főként fekete foglalkoztatás esetén – a bejelentés a rendőrség részéről érkezett. Ezen jelentésben a bejelentett munkabalesetek kivizsgálása szempontjából mutatjuk be a hatósági tevékenységet, a lezárt munkabaleset vizsgálati adatokat (feldolgozott munkabaleseti jegyzőkönyvek szerint) ugyanerre a tárgyidőszakra a 2022. évi munkabaleseti jelentés tartalmazza.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően 2022. évben 178 – közúti baleseti eseményeket is tartalmazó – súlyos munkabaleseti eseményt jelentettek a területileg illetékes munkavédelmi hatóságnak.

A 178 bejelentett súlyos munkabaleset közül 75 halálos, 62 életveszélyes, 26 súlyos csonkolásos, valamint 15 egyéb súlyos baleseti esemény volt. A munkabalesetek nagy részében még folyamatban van közigazgatási eljárás, sok esetben még nem készült el a munkabaleseti jegyzőkönyv, így a bejelentett és a később feldolgozott munkabaleseti adatok a vizsgálatok eredményétől függően eltérhetnek.

A tárgyidőszakban bejelentett súlyos munkabaleseti események legjellemzőbb baleseti okait a 4. számú táblázat tartalmazza.

A táblázat a munkavédelmi hatósághoz bejelentett baleseti eseményeket tartalmazza. Ezek kimenetele és minősítése a balesetvizsgálatok során változhat. A feldolgozott munkabaleseti adatokat a félévenként a honlapon megjelentetett kiadványunk szemlélteti.

2022. év	Baleseti bejelentések száma	A bejelentett baleseti események megoszlása a baleset súlyossága szerint			
		Halálos	Életveszélyes	Súlyos csonkolásos	Egyéb súlyos
Állat támadása	4	2	1	0	1
Áramütés	6	1	4	1	0
Beesés	2	0	2	0	0
Behúzás	1	0	0	0	1
Csípés	1	1	0	0	0
Csonkolás	16	0	2	14	0
Égés	5	2	3	0	0
Elesés	5	2	3	0	0
Esés	1	0	0	0	1
Fulladás	6	6	0	0	0
Gázolás	9	5	3	1	0
Hőguta	1	1	0	0	0
Ismeretlen	2	2	0	0	0
Közúti	30	19	9	2	0
Leesés	43	12	26	0	5
Mérgezés	1	1	0	0	0
Összenyomás	4	1	3	0	0
Ráesés	24	14	4	4	2
Robbanás	3	3	0	0	0
Roncsolás	2	0	0	2	0
Szemsérülés	4	0	0	0	4
Ütés	6	2	2	1	1
Vasúti	2	1	0	1	0
Összesen	178	75	62	26	15

6.2. Foglalkozási megbetegedések, fokozott expozíciós esetek

2022. január 1-jétől 2022. december 31. napjáig a munkavédelmi hatósághoz 17 720 foglalkozási megbetegedés gyanút jelentettek be, és a munkáltatók 419 fokozott expozíciós eset kivizsgálásáról értesítették a munkavédelmi hatóságot. A foglalkozási betegségek és fokozott expozíciós esetek bejelentéséről és kivizsgálásáról szóló 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet szerint a kivizsgált foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentéseket a vizsgálati dokumentációval együtt a kormányhivatalok továbbították a Nemzeti Népegészségügyi Központ Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály részére a bejelentés teljes körűségének, és szakmai megalapozottságának elbírálása céljából. A fokozott expozíciós eseteket a munkáltatók vizsgálják ki, az elkészült dokumentációt a területileg illetékes kormányhivatalnak küldik meg, ahol értékelik a munkáltatói kivizsgálás szakszerűségét.

A 2022. évben bejelentett foglalkozási betegség gyanús esetek száma a tavalyi évhez viszonyítva kismértékű csökkenést mutat (2021-ben 20 815, 2020. évben 11 393 esetet jelentettek, még 2019-

ben 211-et), melyet az új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) járvány lassú visszaszorulása okozott.

Az ágazati bontásban megadott adatokból kitűnik, hogy 2022. évben a legtöbb foglalkozási megbetegedés gyanús eset - az összes bejelentett eset 64,9%-a - a humán-egészségügyi és szociális ellátás területéről érkezett, mely a már említett új típusú koronavírus (SARS-CoV-2) fertőzés tömeges bejelentéséből adódott. 2021. évben is ebből az ágazatból érkezett a legtöbb bejelentés (60,47%), de látszik, hogy az egészségügyi és szociális ágazaton kívül egyéb ágazatokból (döntően oktatási és nevelési intézményekből) is sok bejelentés érkezett (2022. évben ez a bejelentések 34,7%-t adta).

A bejelentések döntő többsége (99,6%) biológiai kóroki tényezők által okozott foglalkozási megbetegedések gyanúja miatt érkezett, egyéb kóroki tényező miatt alig érkezett bejelentés (5. számú táblázat).

5. számú táblázat

Bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúját feltételező esetek alakulása					
kóroki tényezők szerint					
2022. január 1. - december 31.					
	Kémiai kóroki tényezők (fő)	Fizikai kóroki tényezők (fő)	Biológiai kóroki tényezők (fő)	Nem optimális igénybevétel, pszichoszociális ergonómiai tényezők (fő)	Összes bejelentett eset
Budapest	3	1	3 850	17	3 871
Baranya	7	9	1 197	2	1 215
Bács-Kiskun	0	0	1 334	1	1 335
Békés	0	0	527	0	527
Borsod-Abaúj-Zemplén	0	0	689	1	690
Csongrád-Csanád	0	0	1 125	0	1 125
Fejér	0	4	436	0	440
Győr-Moson-Sopron	0	0	801	1	802
Hajdú-Bihar	0	1	1 449	1	1 451
Heves	3	0	199	5	207
Komárom-Esztergom	3	0	335	0	338
Nógrád	0	0	253	0	253
Pest	1	0	1 432	3	1 436
Somogy	0	0	543	0	543
Szabolcs-Szatmár-Bereg	1	0	1 492	0	1 493
Jász-Nagykun-Szolnok	1	0	298	0	299
Tolna	0	0	202	0	202
Vas	0	1	181	0	182
Veszprém	0	0	903	1	904
Zala	0	1	405	1	407
Összesen	19	17	17 651	33	17 720

A legtöbb fokozott expozíciós eset (az összes eset 95,5%-a) bejelentése a feldolgozóipar területéről érkezett.

A jelentési időszakban fokozott expozíciót döntően nikkeltől miatt vizsgáltak a munkáltatók (ez az összes eset 75,4%-a). Jelentettek még dimetil-formamid, ólom (szervetlen), toluol, zaj, benzol, izoproil-alkohol, króm aceton és n-hexán okozta fokozott expozíciót (6. számú táblázat).

2021. évhez képest a fokozott expozíciós esetszámok emelkedést mutatnak (2021. évben 295, 2020-ban 123 eset volt), mely a munkáltatói kivizsgálásból következő jelentési fegyelem javulásából adódhat.

6. számú táblázat

Fokozott expozíciós esetek számának alakulása kóroki tényezők szerint											
2022. január 1. - december 31.											
	Zaj (fő)	Toluol (fő)	Benzol (fő)	Izo- propil- alkohol (fő)	Dimetil- formamid (fő)	Aceton (fő)	n- Hexán (fő)	Ólom (szer- vetlen) (fő)	Króm (fő)	Nikkel (fő)	Összes bejelen- tett eset
Budapest	7	2	0	1	0	0	0	1	0	1	12
Baranya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bács- Kiskun	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Békés	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Borsod- Abaúj- Zemplén	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Csongrád- Csanád	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Fejér	1	2	0	0	0	0	24	0	0	20	47
Győr- Moson- Sopron	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hajdú- Bihar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Heves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5
Komárom -Esztergom	0	0	0	0	17	1	0	0	0	158	176
Nógrád	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pest	1	2	0	0	0	0	0	0	0	127	130
Somogy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Szabolcs- Szatmár- Bereg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jász- Nagykun- Szolnok	0	0	0	0	0	0	0	31	4	0	35
Tolna	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3
Vas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veszprém	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zala	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Összesen	16	6	2	1	17	1	24	32	4	316	419

7. TANÁCSADÁS TAPASZTALATAI, JELLEMZŐ TÉMAKÖREI

7.1. Számadatok

A Megyei és Fővárosi Kormányhivatalok munkavédelmi ellenőrzést végző kormánytisztviselői részéről 2022. évben összesen 2 550 esetben történt információnyújtás, mely során 3 004 problémára kaptak választ az érdeklődők. 2021. évben 1 436 db tanácsadás során 1 672 db kérdés került megválaszolásra. Továbbra is telefonon történik a legtöbb tanácsadás.

A tanácsadások megyei eloszlását tartalmazza a 7. számú táblázat.

7. számú táblázat

Megyei Munkavédelmi Hatóságok	Tanácsadások száma (db)	Kérdések száma (db)	Tanácsadás módja (db)		
			Telefon	Levél/ e-mail	Személyes
Főváros	1 733	1 734	1727	6	0
Baranya	32	138	26	5	1
Bács-Kiskun	22	22	22	0	0
Békés	8	17	6	1	1
Borsod-Abaúj-Zemplén	26	51	0	1	25
Csongrád-Csanád	10	18	4	6	0
Fejér	5	5	2	0	3
Győr-Moson-Sopron	37	65	32	5	0
Hajdú	25	40	7	1	17
Heves	293	461	278	0	15
Komárom-Esztergom	15	22	11	4	0
Nógrád	13	20	3	0	10
Pest	24	40	3	21	0
Somogy	12	17	11	0	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg	102	102	98	2	2
Jász-Nagykun-Szolnok	33	45	24	4	5
Tolna	3	3	3	0	0
Vas	21	67	14	4	3
Veszprém	5	5	0	5	0
Zala	131	132	127	2	2
Összesen	2550	3004	2398	67	85

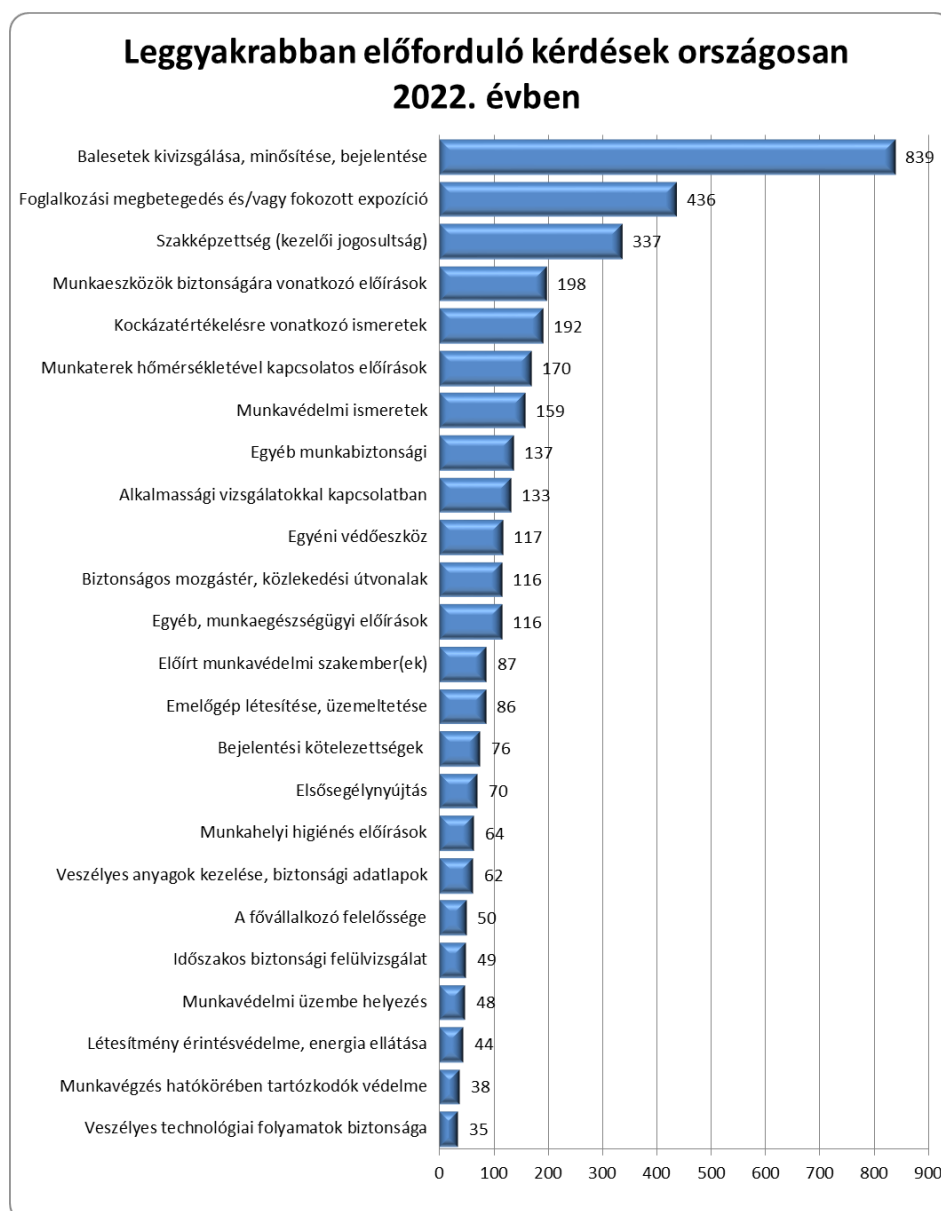
A Technológiai és Ipari Minisztérium Munkavédelmi Irányítási Főosztályához 2022. évben 1 146 (db) megkeresés érkezett, ebből 875 fő telefonon, 271 fő e-mailben illetve levélben érdeklődött, személyes tanácsadásra nem került sor. A tájékoztatások során összesen 1 346 kérdést válaszoltak meg munkatársaink. (8. számú táblázat)

Munkavédelmi Irányítási Főosztály	Megkeresések	Kérdések
Telefonos	875	1032
Írásos (e-mail, levél)	271	314
Személyes	0	0
Összesen:	1146	1346

2022. évben, munkabiztonság területén a legtöbb kérdés a munkahelyen történt balesetek kivizsgálásával, a baleseti események minősítésével, illetve a foglalkozási megbetegedés és/vagy fokozott expozíció kivizsgálásával, bejelentésével kapcsolatban merült fel.

Jelentős számban volt érdeklődés a szakképzettség, kezelői jogosultság témakörében, illetve nagy számban tettek fel kérdéseket a munkaeszközök biztonságára vonatkozó előírásokkal, valamint a kockázatértékeléssel kapcsolatban is.

12. számú ábra

7.2. Munkavédelmi fórumok

A kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai 2022. évben 54 alkalommal vettek részt nyílt napon (20 esetben saját szervezésben, 29 esetben közös szervezésben), munkavédelmi konferencia 5 alkalommal került megtartásra.

8. EGYÉB TAPASZTALATOK

8.1. Az ellenőrzések fogadtatásával kapcsolatos tapasztalatok (munkáltatók, munkavállalók)

Általánosságban elmondható, hogy a munkáltatók az ellenőrzések során együttműködőek, akárcsak a munkavállalók. A nagyobb munkáltatók általában készségesen, segítőkészen álltak a munkavédelmi ellenőrzésekhez, tudva, hogy közös érdekünk az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása.

A kisebb, általában szabálytalanul foglalkoztató, a munkavédelmi követelményeket nem ismerő, és be nem tartó munkáltatók esetenként igyekeztek megakadályozni az ellenőrzés lefolytatását.

8.2. Társhatósági közös ellenőrzések tapasztalatai

A különböző hatóságok kezdeményezésére, illetve bevonásával tartott közös ellenőrzések.

2022. évben lefolytatott közös ellenőrzések tapasztalatai alapján elmondható, hogy az ellenőrzésben részt vett hatóságok között az együttműködés jó volt, a hatóságok egymás munkáját kiegészítve, egymást segítve dolgoztak.

A társhatósági ellenőrzésre egyrészt akkor került sor, ha a helyszíni ellenőrzés jellege, irányultsága azt indokolta, illetve ha más hatóságok igényelték a munkavédelmi hatóság ellenőrzését.

A munkavédelmi hatóságok beszámolóí szerint a társhatósági együttműködések hatékonyan zajlottak, egymás munkáját segítve, kiegészítve jártak el az érintettek. Nehézséget egyedül az ellenőrzések lefolytatásához szükséges időtartamok jelentős eltérése okozott.

8.3. A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlása 2022. évben

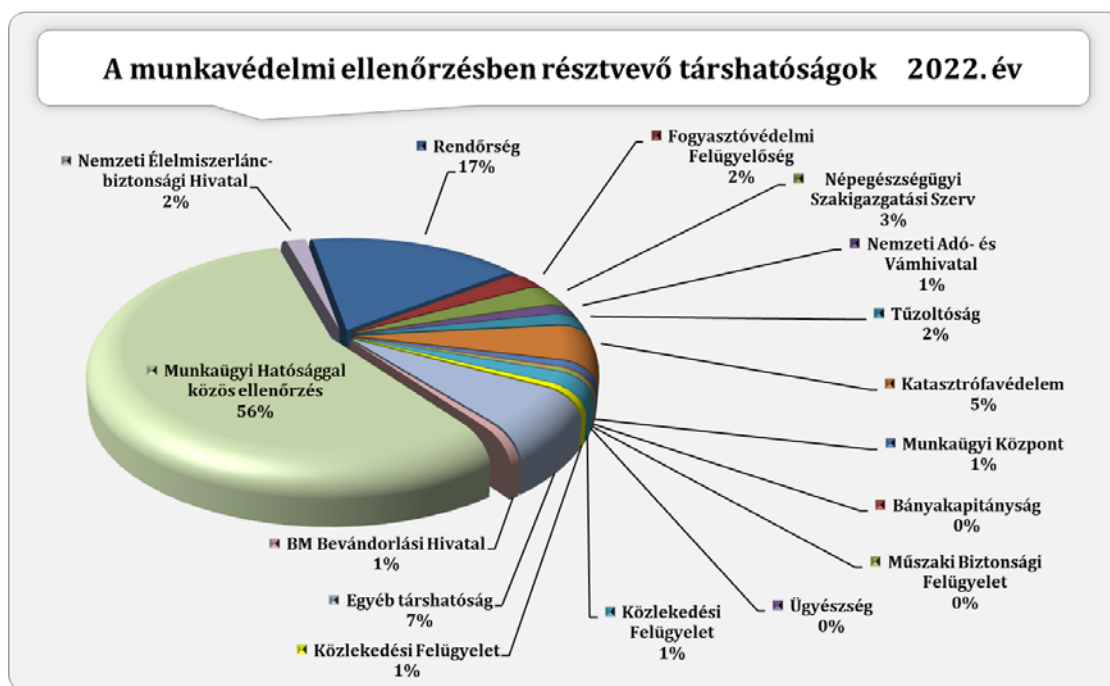
A társhatóságok közreműködésével 2022. évben 1 430 munkavédelmi ellenőrzés zajlott, mely összesen 1 096 ügyet jelent, az összes ellenőrzés 5,72%-át.

A legnagyobb arányban a munkaügyi hatóság vett részt a közös ellenőrzésekben, ezen túl leggyakrabban a rendészeti szervek működtek közre.

A munkavédelmi hatóság a rendőrség segítségét rendszerint olyan munkáltatók vonatkozásában, olyan munkavégzési helyszínek ellenőrzésénél kérte, ahol a hely jellege azt megkívánta, illetve ahol korábban a munkáltató meghíúsította az ellenőrzést, vagy jelentős mértékben akadályozta azt.

2022. évben a rendőrhatósággal közösen, 257 ellenőrzést folytattak le a munkavédelmi hatóság szakügyintézői, az adó- és vámhatósággal, a fogyasztóvédelmi valamint a népegészségügyi hatóság közreműködésével pedig összesen 102 db vizsgálatot.

A munkavédelmi ellenőrzésben résztvevő társhatóságok megoszlását a 13. számú ábra szemlélteti.

Megyéenként eltérő a társhatósági együttműködések intenzitása, mely több okra vezethető vissza.

A kormányhivatalok által összefogott Éves Összevont Ellenőrzési Terv képezte 2022. évben a munkavédelmi hatóság társhatósági együttműködésének alapját, melyek nyomán megyéenként különbözőképpen zajlottak le a társszervekkel közös ellenőrzések.

A társhatósági ellenőrzések megyéenkénti megoszlását a 14. számú ábra mutatja.

14. számú ábra

Társhatósági ellenőrzések megoszlása megyéenként 2022. I. félévben

